

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 180 Lei
Pe jumătate 90 Lei
In America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Târnava-mica
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrația și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei a doua și a treia oră 4 Lei.

Sărmanii noștri copii

— Ne mor copiii cu zile, pentru că nu-i putem îngriji cum se cade —

Domnule Melin,

Am citit scrisoarea din nr. 42 al foii, despre soarta bietelor femei dela sate și am aflat, că ai toată dreptatea.

Vezi pe biata femeie cum merge la câmp, cu sapa pe umăr, cu traista în spate și cu copilul în brațe. O vezi apoi cum trage cu sapa alături de bărbatul, de dimineața până seara. De abia își dă răgaz să alerge la copilul ei, care plânge și se sbate acolo la umbra unei sălcuțe.

Dar asta mai merge. Căci la sapă pui și copii de școală și sapa-i jucărie. O vezi însă pe sârmana femeie și la lucruri bărbătești. O vezi cum aruncă fânul în car, la bărbatul care incarcă. Aruncă snopii în car și dacă nu-i nimereste bine, se trezește cu ei în cap. Și toate aceste le face cu inima îndurerată, căci gândul ei stă la copilul care plânge fără încetare.

Iată pentru ce am citit cu luare aminte scrisoarea D-Tale Dle Melin și am văzut că D-Ta ești un om cu dragoste pentru familiile noastre țărănești.

Dar eu nu mă opresc numai la femei. Vreau să ții mai departe gândul D-Tale, pe care l-ai și spus cătră sfârșitul scrisorii. Ziceai, că nevasta aceea istovită și ofilită de trudă și amar, nu va mai da viață unui prunc tot așa de voinic și sănătos ca și cel dintâiu. Adevărat. Nici ea, nici altele trudite ca ea. Asta așa-i de când e lumea. Cum e pomul așa e și roada lui. Pomul verde și sănătos rodește poame bune și cu gust la mâncare. Pomul vestic nu poate aduce roade mai bune decât el.

Și dacă toate femeile noastre dela țară sunt ca pomii cei vesticți, cum putem aștepta ca copiii noștri să fie sănătoși și plini de putere de viață? Sunt vesticți și ei și fără față, ca și biata măicuță a lor.

Mai este încă un năcaz Dle Melin. Nu-i grijă la copii, cum ar trebui să fie. Căci oricât s'ar trudi biata mamă să-și grijească porodița, nu poate, că nu are vreme și nu are nici modru. Nu are vreme, că nu-i cine să-i isprăvească lucrul din casă, nu-i cine să facă de mâncare și nu-i cine să-i ajute la bărbat. Nu are modru că e săracă. Iși

înfașă copilul cum poate și cu ce poate. Sed într'o căsuță, care-i mai mult colibă decât casă. Când intri în ea, te lovește un aer înăbușit, de te cuprinde mirarea, cum pot trăi viețuitoare în aerul acela. Cum poți aștepta dar dela un lăcaș, în care se inneacă și omul mare, să deie copii sănătoși și rumeni la față?

Florile când răsar le pui la aer curat, la lumină. Nu le pui în loc închis și la întuneric, pentru că știi că acolo se prăpădesc. Le dai apă cât le trebuie, ca să crească.

Așa stă lucrul și cu copiii. Dacă nu le dai hrană bună și potrivită cât le trebuie, aer curat, îmbrăcăminte calduroasă, se îmbolnăvesc și pier. Aumi copii de pe sate, cum bat tusa măgărescă și nu le are nime grijea.

— „Dar lasă-l că-i trece. Va trăi de va avea zile. Dacă nu, sapa și lopata. Copii a dat Dumnezeu destui.“

Asta-i răspunsul ce-l capeți dacă întrebi de sănătatea copiilor.

Răspunsul acesta însă este cât se poate de trist Dle Melin. Și ar trebui D-Voastră cărturarii cu tragere de inimă oătră plugar, să vorbiți și să scrieți în gazete, că rău de tot sunt îngrijiți copiii la sate. Copilul nu e numai al mamei și al tatii ci e și a țării și a neamului. În copil stă viitorul țării și al neamului. De aceea ar trebui ca chiar domnii dela cârma țării să-și bată capul cu îngrijirea copiilor.

Dar, vezi bine, puțini oameni sunt cari să pogoare într'o căsuță de om sărac și să doarmă acolo, ca și D-Ta. Domnii noștri trec ca vântul cu motorul prin satele noastre și nu intră în casele oamenilor, decât atunci când ne cerșesc voturile la alegeri de deputat.

Aceste și le-am scris Dle Melin, ca un om cu puțină carte ce sunt. Aș dori ca domnii dela oraș să-și bată mai mult capul cu oamenii săraci dela sate. Că zău din mămăligă, din ceapă și fasole nu o scoatem anul întreg. Și așa cum să avem copii cu putere de viață?

Ne mor copiii cu zile, că nu știm cum să-i grijim.

Săteanul.

Mai sunt oameni cari cred în vrăjitori și în leacurile lor

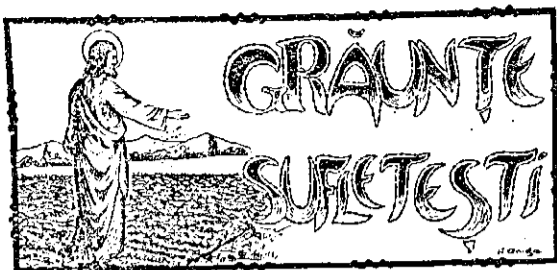
— De pe Valea Agriului —

„Doamne adaogă-ne nouă credință“ (Luca 27, 54) Așa se rugau apostolii lui Isus. Domnul nostru Isus Hristos a zis: „De veți avea credință cât un fir de muștar, ori ce veți cere veți dobândi“. Deci credința cea adevărată este încrederea pusă în Dumnezeu. Prin credință către Dumnezeu dobândește bolnavul însănătoșare, năcăjitul mângâiere și păcătosul iertarea păcatelor.

Dar să ne punem întrebarea, că oare omenimea, pot zice cea mai mare parte, are credință adevărată? O nu! Este nestatornică în credință, cu deosebire de când s'au lăjit sectele așa zise: baptiste, nazarene, bibliциste și altele. În urma acestor vămășeli de credințe, mulți nu au credință adevărată, rătăcindu-se unii a crede și în vrăjitori și descântători, cari numai a înșela și a spune lucruri în contra voinții lui Dumnezeu știu. Sunt cazuri foarte multe, nu numai la sate ci și la orașe. Dacă cutare om s'a îmbolnăvit el, sau careva membru din familie, sau l-a ajuns ceva nenorocire, în loc să se roage lui Dumnezeu pentru recăstigare și sănătate, mai întâiu merge la vrăjitori. Dacă cutăruia i-s'au furat ceva bani, sau a pierdut niște bani, fuga la vrăjitor! Dacă se îmbolnăvește o vacă și nu dă lapte destul, hai la descântători!

În părțile noastre, cu deosebire pe valea Agriului, s'a incubat atâta credință deșartă, încât ne merge vestea. Mai cu încredere merg oamenii la vrăjitorii din Jibou, Cristolț și Pop-telec decât la preoți. Urmarea e că banii pierduți sau furați nu se mai găsesc, dar vrăjitorii nu se lasă fără câte-o taxă grasă pentru descântece și vrăj. Cazuri nu unul aș putea aminti, ci sute. Însă mă voiu mărgini la cazul întâmplat în comun Chichșa. Femeia Pop-Florică a căzut bolnavă de un picior și după suferință de una sau două luni, a recurs la leacuri băbești și la descântece pela vrăjitorii amintiți. Urmarea e, că acum de o jumătate de an zace în spitalul de stat din Zalău. Iată ce pătește cel ce ascultă de vrăjitori și folosește leacurile lor, având în ei încredere, și nu în Dumnezeu, dela care ne vine tot binele!

Ștefan Varga,
învățător pensionat

Evangelia sărbătorii

8 Noemvrie

Sărbătoarea arhistrategilor Mihail și Gavril și a celorlalte puteri cerești

Luca 10, 16-21

Zis-a Domnul învățăceilor săi: „celce vă ascultă pe voi, pe mine mă ascultă; și celce se lapadă de voi, de mine se lapadă; iară celce se lapadă de mine, se lapadă de celce m'a trimis pe mine”.

Și s'au întors cei șaptezeci cu bucurie, zicând: „Doamne, și dracii se pleacă întru numele tău”.

Iară el a zis lor: „văzut-am pe satana ca un fulger din ceriu căzând.

„Iată vă dau vouă putere, să călcați peste șerpi și peste scorpії și peste toată puterea vrăjmașului; și nimica nu vă va vătămă pe voi.

„Inșă pentru aceasta nu vă bucurați căci duhurile se pleacă vouă; ci vă bucurați pentru că numele voastre sunt scrise în ceriuri”.

Intru acel ceas s'a bucurat Isus cu spiritul, și a zis: măresc-ute pe tine părinte, Doamne al ceriului și al pământului, pentru că ai ascuns acestea dela cei înțelepți și cunoscători, și le-ai descoperit pruncilor. Așa Părinte, căci așa a fost bunăvoința ta”.

Evangelia de astăzi începe cu o mângâiere a învățăceilor, aceeaș mângâiere cu care i-a trimis pe ei mai întâi în lume, zicând: „celce vă primește pe voi, pe mine mă primește; și celce mă primește pe mine, primește pe celce m'a trimis pe mine” (Matei 10, 40), și aceeaș mângâiere cu care s'a despărțit de ei, înainte de patima sa de bună voie: „amin, amin zic vouă: celce primește pe celce îl voi trimite eu, pe mine mă primește; iar celce mă primește pe mine, primește pe celce m'a trimis pe mine” (Ioan 13, 20). Se vede prin urmare foarte bine, cât de mult ține Isus la învățăceii săi. Cuvintele acestea sunt o dojană aspră pentru necredincioși și o incurajare pentru învățăcei.

Fără altă introducere sfântul evangelist Luca ne spune apoi, cum s'au întors cei 70 de învățăcei la Isus, dându-i seamă despre isprăviile făcute în calea lor de misionari. Cea mai mare bucurie au avut-o, când au văzut că până și dracii li-se pleacă întru numele lui Isus. Învățăceii au rămas foarte uimiți de această putere a lor, socotindu-o mai pe sus chiar și decât vindecarea bolnavilor.

Isus le răspunde, că în vreme ce ei scoateau draci, el însuși era cu ei, și vedea ceea ce ei nu vedeau, vedea pe satana căzând din împărăția sumeției sale, în ce chip fulgerul cade din cer. Așadară el este atot știutor și învățăceii nu-i descoper ceva nou.

Mai mult, Isus le dă putere să calce peste șerpi și peste scorpії (scorpia este o insectă veninoasă, care omoară omul dintr'o singură înțepătură) și peste toată puterea vrăjmașu-

lui, sub cari se înțeleg aici multele năcazuri pregătite de satana și peste tot orice aleșuri și năcazuri vrăjmașești, pentru că adevăratul vrăjmaș diavolul este, după cum a mai arătat-o Isus și la Matei, 13, 39.

Dar nu aceasta să-i imbucure pe învățăceii, că doar și Iuda vânzătorul a avut putere de a scoate draci, după cum se vede din mai multe locuri ale sf. Scripturi, dar puterea aceasta nu i-a fost spre mântuire. Învățăceii să se bucure mai ales de faptul că numele lor sunt scrise în ceriuri, ceea ce este lucrul de căpetenie.

Cei „înțelepți” dinaintea cărora a ascuns Dumnezeu tainele sale, sunt fariseii și cărturarii, ori peste tot Jidovii, ceice, cu înțelepciunea lor cea sumețată și trupească, desprețuiau vestirea pocăinței și smerenia lui Hristos. Iară cei „cunoscători” sunt aceiași, fiindcă se țineau mult mai mândri decât să învețe ceva dela sf. Ioan Botezătorul ori dela Isus. „Pruncii” dimpotrivă sunt învățăceii și apostolii lui Isus, și toți cari au crezut în urma propovăduirii lor. Cu tot dreptul i-a asemănat Isus pe ei cu pruncii, pentru că erau sinceri, aveau gând curat și erau străini de orice răutate, și smeriți cu inima.

Cu pruncii li aseamnă Isus în evangelia de astăzi pe învățăceii și apostolii săi, pentru că erau smeriți. Ei au văzut, urmându-l pe Isus și înțelegându-l, că sunt nimica, că tot ce au, dela Dumnezeu au primit, și astfel ei numai în Dumnezeu se încredeau, în el căutau totul, și prin el făceau totul, după cum mărturisește și sf. apostol Pavel: „toate le pot în Hristos celce mă întărește”. (Filipeni, 4, 13).

Umilința, smerenia aceasta le-a nobilitat sufletul, știind că sufletul lor este o părticică din sufletul lui Dumnezeu și că acest suflet al lor numai în Dumnezeu își poate afla odihna și fericirea. De aceea desprețuiau ei întru atâtea cele pământești, de aceea și-au părăsit soțiile, copiii și părinții, averile și bucuriile acestei vieți, ba până și viața, jertfindu-se cu totul lui Isus.

Bazându-se pe aceasta, apostolii și învățăceii lui Isus au rămas neînfricați, oricât i-au amenințat oamenii, nu s'au temut nici de bătaie, nici de temniță, nici de moarte, ci au purces înainte și au propovăduit evangelia învierii.

Cine nu ferește astăzi pe învățăceii și apostolii Domnului? Cine nu-i preamărește și înalță? Cât rugăciuni nu se ridică zilnic la ceriuri cătră ei și câte biserici nu preamăresc vrednicia și mărirea lor? Semn învederat că smerenia li înalță pe om și-i chiar îndumnezește.

În schimb mândria sau semeția înjosește, după cum vedem din pilda ingerilor celor răi, cari s'au răscolat împotriva lui Dumnezeu, voind să fie ei mai mari în ceriuri. Atunci Dumnezeu a trimis împotriva lor pe arhangelul Mihail și acesta, ajutat de ingerii cei smeriți și rămași buni și ascultători, i-a biruit, iar Dumnezeu i-a aruncat în iad, al cărui locuitori și conducători au rămas până în ziua de astăzi.

Virtutea umilinții să o deprindem deci, dacă dorim să ajungem la mărire adevărată, gândindu-ne la cuvintele Domnului: „tot celce se înalță, smerise-va; iară celce se smerește înalță-se-va” (Luca 18, 14).

Iuliu Maior.

Câtă dare bisericească plătesc Sașii din Brașov. Cetitorii noștri, nededați cu biruri bisericești, se vor speria când vor ceti, că cei 8900 copi de familie săsești din Brașov, plătesc cu totul 20 milioane lei, bir bisericesc. Asta-i jertfă, nu glumă.

O mare sărbătoare unită la Sibiu

Jubileul de 15 ani al bisericii unite din Sibiu

În zilele de 13 și 14 Octomvrie s'a sărbătorit la Sibiu jubileul de 150 ani dela zidirea bisericii unite de acolo, care este cea dintâi biserică românească nu numai din Sibiu ci și din toate ținuturile săsești peste tot.

Cu acest prilej pâr. protopop Nicolae Togan al Sibiului a ținut o frumoasă cuvântare, din care s'a putut vedea, câtă jertfă, sbucium și luptă a trebuit din partea episcopului nostru Ioan Inocențiu Micu Clain până a putut birui răutatea Sașilor din Sibiu, cari se împotriveau, dând din mâni și din picioare, zidiri unei biserici valache în orașul de căpetenie al Sașilor.

Jubileul s'a ținut fără mare vâlvă, cel mult că cei doi preoți ai noștri din Sibiu au ținut să-și spovedească pentru ziua aceea poporul și pe mulții elevi dela școalele Sibiului, ținând misiuni populare pâr. canonic Dr. Ioan Bălan.

Duminecă în 14 Octomvrie s'a ținut tot în biserică parohială unită a Sibiului și un părăstas, întru pomenirea fostului președinte al Asociațiunii din Sibiu, Iosif Șterca Șuluț, dela a cărei naștere se împliniseră 100 de ani. Osemintele acestui om de seamă zac în cimitirul de lângă biserică parohială din subcetate.

Marele jubileu al Papei

50 de ani de preoție ai Sfântului Părinte dela Roma

În ziua de 20 Decemvrie 1928 se împlinesc 50 de ani, de când Preafericitul Părinte Papa Piu XI, a fost hirotonit întru preot și ziua următoare a slujit cea dintâi sfântă liturgie la altarul Domnului, în vârstă de abia 23 ani.

Lumea întreagă se pregătește din greu pentru această mare sărbătoare. Fiecare popor se îngrijește să facă sfântului Părinte câte un dar. Fiecare rege și președinte de republică li trimite pentru ziua aceea câte un semn.

Se cuvine ca nici biserică noastră să nu rămână în urma altor biserici cu prilejul acesta, și să facem și noi un dar bunului nostru Părinte.

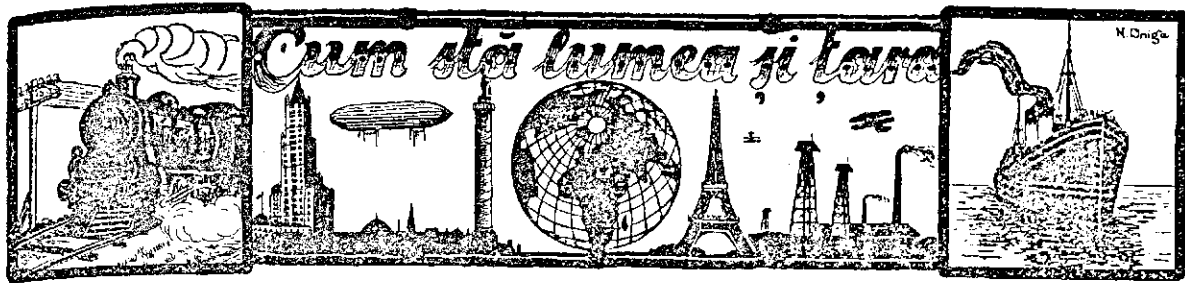
Puțini Papi au fost cari să se fi interesat atât de aproape de poporul și biserică noastră, ca Piu XI, care nu numai că s'a rugat mult pentru noi, dar ne-a și ajutat cu bani, ridicând pe cheltuiala sa, trei aripi nouă la „Institutul Recunoștinții”

Cuvine-se deci să ne gândim și noi la un dar oarecare pentru sfântul Părinte, nu prețios, că ne cunoaște sărăcia, ci făcut cu inimă curată și din toată inima. De altfel Preasfințirii noastre arhieriei abunăseama că se vor gândi din bună vreme la darul pe care trebuie să-l facă biserică noastră Părintelui creștinătății, urmașului vârhovnicului sfinților apostoli, marelui nostru binefăcător și binevoitor, pe care să-l țină Dumnezeu întru mulți ani în pace.

Pâne din poame

Din poame se poate pregăti pâne foarte bună și gustoasă. Poamele se storc și sucule din poame se mestecă cu fărină. Se pregătește un aluat, pe care îl asogăm în formă de pâne și îl coacem în cuptor.

Pânea astfel coaptă se macină și se pregătește din ea fărină, care se poate folosi pentru pâtură, prăjitură, plăcintă și pâne. Fărina își păstrează gustul poamelor din cari s'a stors sucule și pânea pregătită din ea este foarte bună, stă mult și nu se strică.

Sărbătoarea Dobrogei

S'au împlinit 50 de ani, de când străvechiul pământ dacic, cutropit și stăpânit multe veacuri de barbari și de păgâni, s'a realipit la sânul Mamei

Dobrogea este un cuvânt cunoscut la noi în Ardeal. Sunt atâția săteni de pe Mureș, cari au neamuri sau rude în pământul Dobrogei. În comuna Cavaclar de pildă, trebuie să mai trăiască încă bătrâni, cari s'au născut aici la noi, pe sub poalele Munților Apuseni. Tot așa și în alte așezări din Țara lui Dobrotici. Dar cum și când au ajuns Ardelenii noștri în Dobrogea?

Au ajuns în anii de după realipirea ei la Țara-mamă, adică după 1878. Căci până la acest an, Dobrogea fusese în stăpânirea Turcilor, gemând în grea robie. Măcar Dobrogea, din celea mai străvechi timpuri, a neamului nostru a fost! Prin văile și pe sub coastele ei pleșuve trăiau și stăpâneau odinioară Dacii. Iar mai târziu, pe Dacii dela Mare, cărora li-s'a zis și Geți, i-au cucerit Romanii. Și asta încă înainte de ce ar fi cucerit Ardealul.

Ca semn al stăpânirii romane în Dacia, ne-a rămas mărturie și pecete turnul dela Adam-Clisi, ridicat de oștile lui Traian. Iar unde Traian-împărat a fost stăpân și domn, acolo și noi, strănepoții lui, suntem acasă...!

Acasă am fost acolo și pe vremea lui Mircea cel Bătrân, care era voevod și domn până la Marea cea mare... (1387).

Au venit însă zile grele și Dobrogea cade în mâna păgânilor, cari au cucerit-o și au supus-o. Până când a fost a lor, și veacuri multe a fost, s'au tot strecurat spre Dobrogea, ba Bulgari, ba Ruși, ba Lipoveni, cari au împestrițat-o și au înstreinat-o.

În deosebi Bulgarii au lăcomit-o mult și au vrut s'o preschimbe în pământ bulgăresc.

Noi am recâștigat-o după războiul din 1877—8. Ne-au dat-o Rușii, ca să uităm Basarabia. Am și primit-o, căci doar era glie din glia străbună, daco-romană. Regele Carol i-a dat un pod mare și minunat la Cernavoda și, deatunci, Dobrogea este un ținut al României, ca și Muntenia, sau ca și Moldova. Prințansa am ajuns și noi Români, să avem drumul cel mare și slobod, al apelor fără hotar, Marea Neagră.

Noi Ardelenii putem fi mândri, că i-am dat Dobrogei o mulțime de coloniști harnici și isteți, cari ocupându-se cât cu oieritul, cât cu plugăria, sau cu negustoria, au ajuns să fie, alături de vechii Români băstinași, chiagul și temelia Dobrogei românești. Unde se aude de oameni foarte bogați prin orașele Dobrogei, aceia mare minune să nu fie din oierii transilvăneni cari s'au făcut negustori.

Dobrogea mai are încă și Turci, cari sunt însă oameni foarte pacinici și cu celea mai bune simțiri față de țara noastră.

Pomenirea realipirii Dobrogei, se prăznuiește astăzi, în 28 Octomvrie, la Constanța cu mare pompă. Sunt acolo membrii Înaltei Regențe, M. S. Regina Maria, Principesa Mamă Elena, Principesa Ileana și membrii guvernului. Se fac slujbe dumnezești de mulțămită, defilări de popor, de oști, de școli, întreceri de corăbii și de bărci pe mare; se cuvântează și se închină, în semn de bucurie. Cu trupurile suntem departe de aceste falnice serbări naționale, căci Dobrogea-i la multă cale de aci. Însă sufletele și inimile noastre sunt acolo, unde sunt umbrele glorioase ale străbunilor și drapelul Țării!

Vivat Dobrogea!

18 Octomvrie 1918

Inceputul desrobirii noastre prin declarația cetății de d. Vaida-Voevod în parlamentul din Budapesta

Lanțurile ungurești, cari ne țineau în robie de peste o mie de ani, au început să cadă de pe trupul Ardealului în ziua de 18 Octomvrie 1918. Păharul suferințelor se umpluse cu vârf. Râuri de sânge au fost curs atâtea veacuri dearândul, pentru un gând, pentru o idee, pentru ideea libertății naționale.

Și plinirea vremii a început să ia ființă în ziua, când nelufricatul luptător al neamului nostru din Ardeal, Banat și părțile ungurene, d. Alexandru Vaida-Voevod a îndrăznit să ridice glasul în Parlamentul dela Budapesta și să spună:

— Poporul românesc din Ardeal, Banat și părțile ungurene, azi se desleagă de Ungaria și va face ceea ce va afla el însuși de bine. În numele nostru nu poate vorbi nimenea la Conferența de pace, ei vom vorbi noi și vom pretinde să fim înșine străpâni pe soarta noastră!

Foița „UNIRII POPORULUI”.

Din fluer

Mie drag să cânt din fluer
În dimineți de vară,
Când soarele-și începe
Călătoria iară.

Mie drag să cânt din fluer
În după-amiezi pe luncă
Când soarele s'ascunde
În tainica-i speluncă.

Mi-e drag să cânt din fluer
În serile cu lună,
Și cântecul în noapte
Mereu în minte-mi sună...

Când jalea mă cuprinde
Și inima-mi suspină
Un cântec scos din fluer
Durerea mi-o alină

Când inima mea saltă
În piept, de veselie,
Încep să cânt din fluer
Un cântec de frăție.

Gh. B. Târnavanu

Misiunile

Inceputul misiunilor printre sălbaticii Patagoniei s'a făcut în anul 1879. Încă în April 1878 Aneyros, metropolitul Argentinei, a scris lui Don Bosco (Italia) și le-a rugat să trimită călugări salesiani în Patagonia.

În 7 Maiu 1878, călugării Costamagna și Rabagliati pleacă cu corabia la Patagonia, luând de conducător pe Espinosa, secretarul metropolitului Aneyros. Pe Ocean au însă naufragiu (stricarea de corăbie). Pe ruinele vaporului scapă călugării ca prin minune și se întorc îndărăpt fără nici o ispravă, fără să fi văzut măcar Patagonia.

Abia în April 1879, salesianul Costamagna, secretarul Espinosa, ministrul de războiu și alți misionari pleacă din capitala Argentinei (Buenos-Aires) și fac pe uscat drumul până la Patagonia.

Sălbaticii, cari trăiau până acum neatârători, sub căpeteniile lor, treceau de multe ori peste Riul Negru, năvăliau asupra satelor liniștite, omorau, jefuiau, răpiau și o tuliau îndărăpt cu prada. Guvernul din Argentina a făcut deci întărituri de-a lungul Riului Negru, apoi a început expediții militare regulate contra sălbaticilor, începând să-i pustiască cu miile, ori să-i prindă și să-i aducă prizoneri la lucru. Archiepiscopul Aneyros voia acum să facă încercări și cu armele blânde ale în-

vătăturii lui Hristos. Spre scopul acesta a chemat misionari dintre salesianii lui Don Bosco. Sosind acestia s'au pus cu nădejde la lucru. Din oarecare prevedere, guvernul argentinian le-a dat de pază și 1000 de soldați. Ba la prima încercare a esit, precum am zis, însuș ministrul de războiu, în sir cu preoții misionari.

Pătrunzind dela Rio Negro spre miazăzi, prin pustietăți nemărginite, misionarii au cucerit fără nici o vărsare de sânge sămânțiile sălbaticice din părțile acele. S'au așezat statornic în orașelul Viedma și au mai înființat 5 sate, la depărtare de o zi-două de cale, unul de altul. S'a început între ele și Viedma circulație postală și de negoțul trebuitor. În toate părțile s'au făcut începuturi de plugărie pentru ușurarea traiului tuturor. S'a început propovăduirea învățurii creștine și s'au botezat 500 de indieni.

Abia a trecut un an și jumătate, când Don Bosco raporta despre rezultatul acestor misiuni făcute în jumătatea a doua a anului 1879 și în anul 1880 următoarele: „Agricultura s'a lăsat în mod îmbucurător printre semințiile sălbaticice ale Patagoniei. S'au ridicat bisericuțe, școli și case pentru preoți și învățători, apoi numeroase adăposturi, de-a lungul Riului Negru, pentru indienii rătăcitori (nomazi). Sălbaticii aceștia sunt foarte primitivi de învățăturile blânde și binevoitoare. Învăță cu mare plăcere plugăria și meșeriile, pe aceste pustie-

Cuvinte ca acestea, au însemnat, că Românii din Ardeal, prin graiul dlui Vaida-Voevod, le spunea Ungurilor, chiar acolo, la ei acasă, în inima viesparului, că ne rupem de țara lor (unde n'am stat de bunăvoie niciodată!) și ne îndreptăm spre țara sângelui nostru..!

Asta a fost o mare și nelichipită bravură.

Prat și lărâme puteau să-l facă atunci Ungurii pe d. Vaida-Voevod. Puteau să-i scoată ochii cu unghiile, atât de greu li atingea bărbăteasca declarație!

Și d. Vaida-Voevod n'a șovăit o clipă, să spună ceea ce le-a spus. Era ca o stâncă neclintită, în mijlocul unei mări învălurate și spumoase. Inșiși Ungurii s'au cutremurat de atâta îndrăzneală!

*

Știind ceea ce mai sus, vom înțelege, câtă dreptate au avut aceia dintre fiii neamului nostru, cari în ziua de 18 Octom-

vrie 1928, s'au gândit cu însuflețire la marea bravură a d-lui Alexandru Vaida-Voevod și l-au sărbătorit cu felicitări, cu scrisori și telegrame.

Cu adevărat, declarația din 18 Octomvrie 1918, cetită de d. Vaida-Voevod în Parlamentul din Budapesta, a fost începutul împlinirii visului național de veacuri. Atunci s'a pornit avalanșa, care a măturat pentru totdeauna penele de cocoș ale jandarmilor lui Tisza și legile sugrumătoare ale lui Apponyi. Declarația d-lui Vaida era întâia rază, a soarelui care s'a arătat deplin și maiestos la 1 Decemvrie 1918.

Prin îndrăzneala sa dela 18 Octomvrie 1918, d. Vaida-Voevod și-a înscris numele pe vecie între cei mari luptători și căpitani din întreg trecutul neamului nostru! Să trăiască la mulți ani, să mai conducă și să mai lupte, cu aceeaș tărie, pentru idealurile neamului!

Ce se mai aude și ce mai este în politică?

Imprumutul s'a iscălit — Guvernul d-lui Vintilă Brătianu se leagă de această izbândă și ar mai sta — Se pare însă, că tot va trebui să plece, căci se vorbește într'una de un nou guvern — D. Iuliu Maniu a cercetat Basarabia — Ce mai zice d. general Averescu?

Pe la începutul săptămânii, cea mai mare noutate era, că s'a iscălit imprumutul. În sfârșit, trimișii d-lui Vintilă au izbutit să înduplece pe Francezi, Nemți și Englezi, să iscălească mult trimbițatul și mult amânatul imprumut.

Cum s'a iscălit și cu ce condiții, încă nu se știe. Ba sunt glasuri cari spun, că încă nu s'a *chiar* iscălit, ci se va iscăli..!

Se știe deocamdată atâta, că suma pe care o capătă țara noastră e de 80 milioane dolari. Acești bani nu vor sosi deodată, ci pe rând, în părți de câte 25—30 milioane. E vorba ca să primim

și marfă în cap de bani, așa că la mână nu ne vor veni toți bani.

*

Incheierea imprumutului este un bun prilej ca d. Vintilă Brătianu să zică:

— Iată, ce tot vorbiți de plecarea noastră, când noi facem ispravă. Bani aceștia, dacă i-am câștigat, trebuie să-i și chivernisim.

Se aud însă tot mai multe vești, cari spun, că și în cercurile celea mai înalte, se vorbește, mai mult ca oricând, despre o schimbare de guvern. E vorba să se facă deocamdată un așa numit

guvern național (al tuturor partidelor), care să facă stabilizarea și să gospodărească imprumutul, apoi să vie d. Maniu,

Bineînțeles, acestea sunt numai svonuri și vești-povești, cari au însă totuș un oarecare înțeles. Căci dacă se vorbește de-un guvern nou, e semn că lui d. Vintilă i-se cam numără zilele..!

*

Partidul național-țărănesc nu vrea să știe nimic de-un guvern ca cel de mai sus, dovadă că d. Maniu nici nu stă la București, ca nici să nu poată fi întrebat: vrea, nu vrea, oi călătorește prin Basarabia, ca să vadă cu ochii săi ținuturile infometate de secetă. În aceeaș vreme, membrii guvernului și Inalta Regență sunt la serbările dobrogene din Constanța, așa că, deocamdată, stau pe loc și svonurile și combinațiile.

Singur d. general Averescu e la București, care foarte se trudește, să mai ajungă odată la creangă verde. Și, fiindcă cei cari îi stau mai deacurmezișul, sunt național-țărăniștii, d. general își bate capul în tot chipul, să-i scoată și să-i arete: ba trădători și vânduți Ungurilor, ca mai dăunăzi pe d. Vaida, ba revoluționari și bolșevici, ca de curând pe dd. Mihalache și Halipa. Însă truda d-lui general nu prea prinde și te pomenești, că D-sa rămâne, de astădată, la partea sedentară..!

I. Târnăvă.

Un șef de poliție osândit la 1 an închisoare. Fostul polițai al Dejului și acuma șef de poliție la Voinești, jud. Bacău, d. Nicolae A. Miciescu a fost osândit de către Tribunalul Dej, pentru înșălăciune, abuz de putere, luare de mită și alte găinării, la un an de temniță, pierderea pe 3 ani a drepturilor politice și pierderea pe acelaș timp a funcțiunei. Osânditul a făcut apel pentru achitare, iar procurorul pentru mărirea pedepsei.

tăți nemărginite, dar roditoare și nelucrate până acuma de mână omenească".

În acești ani s'a așezat Don Fagnano ca pleban în orașul Patagones, de lângă Rio-Negro, iar părintele Milanesto, ca pleban (paroch) în Viedma. Ei doi au fost superiorii (mai marii) și așa zicând sufletul misionarilor din părțile patagonice.

În raportul despre anul 1881 Don Bosco scrie, între altele:

„Ceeace ne îmbucură foarte mult este misiunea ce s'a făcut printre Indianii din Patagonia. Anul trecut, preotul Iosif Fagnano, superiorul misiunei amintite, însoțit de câțiva cateheți, a făcut două călătorii însemnate spre centrul aceluși ținut nemărginit, până la depărtare de 1400 km. dela orașul Patagones. Altă călătorie a făcut în luna Maiu spre munții Cordileri, 1000 km. dela Patagones, în regiunea lacului Nahnel Huapi. În locul acesta nu și-a pus piciorul până acuma nici un misionar creștin. Don Fagnano a avut seceriș frumos, convertind și botezând mai multe sute de păgâni sălbatici. În excursiunea (eșirea) aceasta, Fagnano s'a oprit la o depărtare de 700 km. dela Patagones într'un loc numit Roca, având 600 locuitori. Aici e punctul până la care se întinde puterea guvernului din Argentina. Aici nu este nici biserică, nici școală. Fagnano a putut îndupleca pe guvern să dea ajutor pentru înființarea unei parohii în acest sat dela marginea republicei".

După zel neobosit, dezvoltat în anii 1882 și 1883, din partea misionarilor, papa Leo XIII, în 16 Noemvrie 1883 înființează vicariatul apostolic pentru Patagonia de miazăzi și Țara de foc. Vicar apostolic e numit Ioan Cagliero iar cap misionar apostolic Iosif Fagnano.

G. Todică

Paloșu împăratului

— Pilduire în versuri —

— Un om cândva, demult, zise:

— Zău, că împăratul n'are
Năcazul care-l am eu.

Iată, jur pe Dumnezeu:

Nici când mânc n'am alinare!

Să mă văd numai odată

Col' la masa lui de nuc

Și cu el din blid să 'mbuc

Nu m'aș da pe lumea toată.

Atunci n'aș avea năcazuri

Și ce fericit aș fi,

Măncarea cum mi-ar tihni!

Dar când se 'ntâmpl' așa cazuri?!

Împăratul auzise

Despre vorba omului

Și, atunci, la masa lui,

Să-l aducă porunceise.

Omul veni cam cu frică.

Dar văzând că nimenea

Nu-l alungă. Atunci da,

Avu inima voinică.

Și să-i fie voia toată,
Împăratul, om cu minte,
Il pofti pe el 'nainte
Și 'nprejur curtenii roată.

Și veniră, drăguț Doamne,
La fripturi în lung și 'n lat,
Cum e doar la împărat
Pentru domni și pentru doamne.

Dar când îl pofti 'mpăratul
Să înceapă. El, pripiț,
Rămase ca înlemnit;
Atunci se miră tot natul.

— Ce e nene Ioane, spune,
De te-ai înfricat așa?
— Cum să nu mă 'nfric? Ia! na!
Deși mâncările-s bune,
Eu nu am poftă de loc,
Căci vezi bine, că de-un păr,
Zău, vă spun cu adevăr,
De sus, paloșul atârnă,
De-asupra capului meu.
Nu mai stau de loc 'Nălțate.
Mai bine să mănc mălai
Cu chin, cu amar și vai,
Decât fripturi în palate.
Dar și ast' ar fi ce-ar fi,
Dar la orice 'mbucătură,
Asta zău fi-o spun aci,
Când o duc încet la gură

Cătă plătă primește regele Albaniei. Noul rege, Zogu al Albaniei, primește la an o plătă de 500 mii mărci aur (20 milioane lei), iar fratele și mama regelui laolaltă 100 mii mărcii aur (400 mii lei).

Se întinde scariatina. Boala aceasta molipsitoare și cu urmări atât de grele, se întinde de o vreme în coace cu o repeziune grozavă. Aproape nu este oraș în țară, în care să nu-și fi arătat colții. Mai cu seamă însă pe valea Jiului sunt foarte multe cazuri printre lucrării de pe la băisaguri. Și la noi la Blaj sunt mai multe cazuri, nu numai între copii, ci și între oameni mari.

Spre noroc, acuma este un leac împotriva acestei boale pe care doctorii îl improașcă sub piele și astfel foarte mulți scapă fără urmări mai grele.

Nuntă cu moarte de om. E un obicei prost ca la nunte să se puște. Astfel și M. Călin din comuna Dranc, de lângă Craiova, slobozind mai multe focuri de revolver, a împușcat din neabgare de seamă doi copii, cari amândoi au murit.

Luptătorii din 1877 la mormântul regelui Carol. În ziua de 15 Octomvrie luptătorii gârboviți de povara anilor, cari au luptat în anul 1877 sub conducerea regelui Carol la Plevna și la Grivița, au depus o cunună pe mormântul fostului rege Carol, din biserica Curții de Arges. Chiar în ziua aceea s'au împlinit adecă 14 ani dela moartea marelui rege. După slujba făcută de episcopul Nichita al Argeșului, dl. general Coandă a depus o comună pe mormânt, ținând-o preafrumoasă cuvântare. A vorbit apoi P. S. episcop Nichita.

*Să privesc la paloș sus!
Nu se poate! Și de frică,
Nenea Ion, s'a cam mai dus.*

* * *

*— Să trăiesc ca împăratul
Zice badea, nu voiesc,
Căci zău gâtul mi-l smintesc
Când la orice 'mbucătură
Cătă 'n sus ca să privesc
Ca nu cumva din podele
Paloșul să-mi cadă 'n țela,
Mi-e groază când mă gândesc.*

*Iar de-atuncia nenea Ion
In unghetu-i afumat
Măncă fără nici o frică
Mălăiul ce-a câștigat
Cu amar. Dar nu-i e teamă,
Că nebăgând el de seamă,
O să cadă 'n capul lui,
Paloșu 'mpăratului.*

Vasile Gr. Flueraș.

Casă cu 80 etaje, sub pământ. Japonia este țara cutremurelor, așadară acolo nu se pot zidi case înalte, că se dărâmă. Un inginer face acuma o casă, care are 80 de etaje sub pământ, și este rotundă, iar la mijloc are o curte largă de 75 picioare. Lumina soarelui o due în odăi prin oglinzi mari, așa că această casă nu va suferi de umezeală.

Profesoare la liceele de băieți. Noua lege a învățământului secundar dă dreptul ca în clasele I, II, și III. ale liceelor de băieți să poată propune și profesoare. Cele dintăi profesoare cari propun la vreun liceu de băieți din țară, sunt dșoare Sibi, Loghin și Vivoski, la liceul internat din Iași.

Sgârcoitul sgârcoiților. Un sgârcoit nu obișnuia să mănânce decât noaptea. Intrebat de un prietin, pentru ce o face aceasta, el răspunde: Măncând noaptea, am numai foloasă. Intăi, noaptea doarme toată lumea, așadară nu mă poate afla nimenea mâncând, și astfel nu trebuie să împărțesc mâncarea mea cu nimenea. A doua, nu mă pot cerceta nici cerșitorii, pentru că pe vremea aceasta dorm și ei. În sfârșit atunci dorm și muștele, așa că, nu vin să împartă cu mine masa.

Un primpretor hoț se sinucide. Primpretorul Dr Eugen Pop din județul Sălaj a defraudat suma de 80 mii lei. Tribunalul din Dej a dat ordin să-l dețină numai decât. Ordinul de arestare a sosit la Cluj Joi, iar poliștii au mers la restaurantul „Kerekes” și l-au provocat pe primpretorul să-i urmeze. Atunci Dr Eugen Pop a scos din buzunar un revolver și și-a descărcat 2 focuri în piept. Des la clinică, el a murit după două ceasuri de chinuri în vârstă de abia 30 de ani.

A murit mama celui din urmă țar al Rusiei. La Copenhaga, capitala Danemarcei, a murit în ziua de 14 Octomvrie, după o lungă suferință, fost împărăteasă Maria Teodorovna, mama celui din urmă țar al Rusiei. I-s'a făcut o înmormântare minunată.

Zăpadă prin munți. Săptămănil treceute a fost chiar frig, ca iarna, nu e mirare așadară că prin părțile muntoase a căzut zăpadă din greu. Astfel la Brașov a nins în ziua de 15 Octomvrie două ceasuri necontentit. Tot asemenea s'a întâmplat și în munții Făgărașului, Sibiului și Brașovului. La Cluj zăpada a fost de 4—5 centimetri. În județul Fălcieni și în Bucovina a nins toată ziua.

Scufundarea unui vapor bulgar. Vaporul bulgar „Cooperator” a plecat din portul Varna cu chereștea la Alexandria în Egipt. Deslănțindu-se o furtună puternică, valurile i-au rupt cărma și elicea. Apa a pătruns atunci în hambare și cabine. Cu toate că nenorocirea s'a întâmplat la abia 40 kilometri de Varna și căpitanul vaporului a cerut din bună vreme ajutor, vaporul s'a scufundat în câteva ore. Dintre călători abia au scăpat câțiva oameni, ceilalți înecându-se.

Regele Boris al Bulgariei, împreună cu fratele său Ciril, au plecat numai decât la Varna, și și-au exprimat dorința ca vaporul să fie scos din fundul mării, fiind unul dintre cele mai nouă vapoare bulgare.

Rezultatul examenului de bacalaureat Ministerul de instrucție a adunat în sfârșit toate datele de lipsă pentru ca să poată arăta rezultatul examenului de bacalaureat. Iată-l:

S'au prezentat cu totul 9283 candidați în toată țara. Dintre aceștia au trecut la examenul în scris 5866, iar la examenul oral (cu vorba) 3609, așadară numai 39 la sută.

Dintre aceștia apoi nu se pot înscrie la universitate decât numai cei ce au notele cele mai bune. Așadară toată lumea poate vedea că e o adevărată nenorocire pentru țară ca 61 la sută dintre băieții cari au terminat 8 clase liceale, să rămână pe drumuri; iar acuma n'au ce face, ci trebuie să se plimbe ori să se bage scriitori pe la advocați și fabrici, cece puteau face și cu 4 clase de liceu.

Oamenii înțelegători. Câțiva preoți, durere încă puțini, au înțeles în sfârșit apelul nostru, publicat în numerii trecuți ai gazetei, de a angaja vânzători de gazete și de cărți religioase în satele lor, cari să le vândă înaintea bisericilor, după sfânta liturghie. Nu înțelegem, pentru ce se află așa de puțini de aceștia, cu toate că ar fi o fericire pentru satele noastre dacă s'ar ceti gazete și cărți creștinești cât mai multe.

A înotat într'una 65 ceasuri. Un mare înotător american cu numele Serry a înotat într'una 65 de ceasuri și 2 minute și cu aceasta a biruit pe dșoara Hile, care era până acuma cea mai vestită înotătoare, stând în apă într'una 61 de ceasuri și 58 minute.

Sentința în procesul muncitoresc dela Cluj. În ziua de 18 Octomvrie s'a adus sentința în procesul muncitorilor comuniști dela Oradea, la Consiliul de războiu din Cluj.

Au fost achitați mai mulți inși, între cari și scriitorul ungar Victor Aradi și avocatul dr Eugen Rozvan.

Osândiți au fost: Andor Havasi, Francisc Cismadia și Victor Tordai la câte 10 ani închisoare, 10 ani interdicție și 100 mii lei cheltueli de judecată; iar alți 35 de acuzați, între cari mai multe doamne și domnișoare, dela 10 ani până la 4—5 luni închisoare, interdicție și cheltueli de proces.

Osândă pentru un steag. Cu prilejul marelui adunări dela Alba-Iulia, țărării Nicolae Filipescu, Lăpăduș Dumitru și Haplea Nicolae din comuna Hăpria, jud. Alba, au pus cu puterea steagul nostru național pe primăria din Alba-Iulia. După ce au fost arestați și au stat câte 35 zile în temniță, tribunalul dela Alba-Iulia i-a osândit la câte o lună și 10 zile închisoare și la câte 500 lei amendă. Cartea de Apel din Cluj a întărit sentința tribunalului.

Trei copii au ucis tatăl lor și apoi i-au ars trupul. În comuna Cărpineni din jud. Chișinău, trăia bogotanul Chirică Turcu, care însă nu se afla bine cu copiii săi și avea de gând să-i desmoștenească. Vorbind cu un avocat, acela i-a făgăduit că treaba se poate face, numai trebuie să se prezinte la tribunal și acolo să-și facă testamentul.

Copiii lui, și anume: feciorul Alexandru și fetele Anica și Vasilica, auzind despre aceasta, s'au dus la bătrân și l-au rugat să nu facă comedia asta. Dar bătrânul Chirică Turcu a rămas neinduplecat în hotărîrea lui.

Atunci toți trei copiii au tăbărit asupra bătrânului lor părinte și l-au ucis în bătai. Apoi l-au scos mort afară, l-au uns cu petrol și i-au dat foc.

Dând de veste sătenii, au voit să omoare pe cei trei copii fărădelege, dar i-au împiedecat jandarmii, cari i-au arestat și, legându-i, i-au dus la tribunal.

Cel mai scump loc de casă al lumii. La New-York s'a vândut zilele trecute un loc de casă cu 480 mii de dolari. Oricine-și poate face ușor socoteală, ce scump a fost acel loc de casă dacă înmulțește suma aceasta cu 166, cât face astăzi un dolar american în bani noștri.

Dintr'o hârtie aruncată a știut că este milionar. Intr'o moară mare din Filadelfia (America) lucră de vreo câțiva ani un muncitor cu numele Higgins. El lucră numai noaptea, ziua doarme, așa că nu prea are vreme să citească gazete. Săptămănil trecute s'a dus la păpucarul să-i dregă ghetele. După ce a gătat reparația, păpucarul i-a împachetat ghetele într'o gazetă veche.

Sosind acasă, Higgins a început să ce-

tească, din trecere de vreme, hârtia în care erau pachetate ghetetele. Era o parte de reclame a marelui ziar Newyork Times din anul 1926. Căzând ziarul de o publicație, în care notarul public provoacă pe urmașii milionarului Higgins să se prezinte pentru preluarea moștenirii. Iși poate oricine închipui, ce bucurie a simțit înrăitorul nostru, căzând această publicație. Indată a telegrafiat la New-York, de unde a primit răspunsul că moștenitorii miliardarului Higgins nu s'au prezentat până în ziua de astăzi la notarul public.

Atunci muncitorul nostru, luându-și cu sine scrisorile de lipsă, a plecat numai decît la New-York, și după câteva zile a primit la mână sumușița de 4 milioane dolari. S'a înțeles apoi cu proprietarul morii, la care lucrase vreo 20 de ani, și după câteva săptămâni a devenit el proprietar.

Ingerul Păzitor. În statul Shônwert din Bavaria (Germania) copilul de 6 ani al unui țaran a căzut într-o fântână de 18 metri de adîndă. Slobozându-i galeata, copilul a eșit nevătmătat din apă. Cine l-a mântuit? Cine l-a purtat de grijă, dacă nu ingerul său păzitor.

Cei mai vechi soți de căsătorie din Europa sunt fără îndoială Dumitru și Zymilla Philipovici din Semlin (Sârbia). Moșneagul e de 110 ani iar baba e cu trei ani mai tânără decît el. Ei trăiesc în căsătorie fericită de 89 ani. Moșul n'a fumat nici cînd în viață, nice beutor n'a fost. Înainte cu 30 de ani a beut cel din urmă pahar de vin la ospățul unei nepoate a sale. Amîndoi sunt deplin sănătoși, și lucră și acuma la cîmp, în rînd cu nepoții, strănepoții și stră-strănepoții.

Legea despre asigurarea vitelor. La minister se lucră o lege despre asigurarea obligatorie a vitelor. Noul plan de lege prevede următoarele: 1. Dacă într-o comună cel puțin 10 proprietari de vite doresc să-și asigure vitele, primarul este dator să cheme pe toți proprietarii de vite la primărie și să înființeze o filială pentru asigurarea vitelor din comună. 2. Dacă cei mai mulți dintre cei de față doresc înființarea, primăria trebuie să înființeze o tovarășie de asigurare a vitelor. 3. Membru al tovarășiei este fiecare proprietar de vite. Centrala acestei tovarășii este în capitala județului. 4. Pentru o vită păgubită se va primi 75 la sută a prețului ei, dar cel mult 10 mii de lei.

Acest plan de lege e vorba să se voteze încă în toamna aceasta.

A marit pescuind. Locuitorul Ștefan Gross din Dobra de lângă Deva, s'a dus la pescuit cu o luntre. Cum, cum nu, s'a răsturnat din luntre, și, neștiind înota, s'a înecat în Mureș.

Statuă unui ceteraș țigan. Toată lumea știe, cătă plăcere face căte un țigan cu cetera sa la căt: o petrecere. Sunt oameni cari nu dau o cântare de a țiganului plăcut, pentru muzicile din lume. Nu e mirare apoi că Ungurii din Budapesta au ridicat o statuă celui mai de seamă ceteraș din acel oraș, lăutarului Bihari Iános. Cu ocaziunea desvălirii acestei statui, 30 dintre cei mai de seamă ceterași ai Budapestei au cântat cu cetera, între altele și cînteculele cele mai vestite ale lui Bihari Iános.

† **Ioan Popp** preot gr. cat. și viceprotopop onorar în Daia română, după scurte suferințe, împărtășit cu sfințele Taine, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului la 17 Octombrie a. c., în etate de 76 ani și după o păstorie de 53 ani.

Odihnească în pace!

Cea dintâi osîndire la moarte în Italia. Am amintit în gazeta noastră că d. Mussolini, atotputernicul poruncitor al Italiei, a introdus pedeapsa cu moarte.

Cea dintâi osîndire la moarte s'a făcut zilele trecute, cînd tribunalul a osîndit la moarte pe un politician cu numele Della Maggiore, care a omorit pe doi fasciști, partizani de ai dlui Mussolini, iar pe prietenul și consoțul său cu numele Spadani l-a osîndit la 18 ani temniță.

Pe bietul Della Maggiore l-au osîndit la moarte prin împușcare și l-au și împușcat.

Din Suceava. Suceava este un oraș de școli în Bucovina, de oameni cu carte și de amintiri istorice, ca și Blajul nostru. De numele Sucevei se leagă cele mai strălucite zile din trecutul Moldovei. Acolo fiecare colțisor de zid, fiecare pietricică își vorbește de Voevozi, de Părcălabi și de Hatmani biruitori în războaie, cari au ținut Moldova și au apărut creștinătatea de Turci, de Tătari și de alte lifte păgâne. În orașul cu atâtea amintiri mărețe s'au și găsit oameni cu dragoste față de trecut, cari au cules cu adîncă pietate toate mărturiile risipite ale gloriei străbune și le-au dat un adăpost demn în așanumitul „*Muzeu istoric al orașului Suceava*“. Tot acolo s'au adunat și lucrșoarele cari graiesc despre marelle apostol al cîntecului nostru național, mult jelitul fiu al Bucovinei: *Ciprian Porumbescu!* În ziua de 21 Octombrie s'a făcut deschiderea sîrbătorească a celui adăpost de comori istorice, fiind de față I. P. S. S. Mitropolitul Nețtarie al Bucovinei și dd. miniștri Lapedatu și Nistor. Serbarea a avut un program ales, pentru a cărui reușită Suceava a dat tot ce are mai vrednic. În fruntea comitetului aranjator a fost d. *Dr Teofil Lupu, senator.*

De cînd avem numeri la case. Astăzi aproape nu se poate închipui un sat, și mai ales nu un oraș, fără numeri de casă. Un învățat arată că cei dintâi numeri de casă s'au făcut la anul 1795 la Berlin, capitala Germaniei. Atunci s'au apucat și au numărat toate casele pe rînd, până ce au ajuns la numărul 1000. Vîzînd că așa e prea greu, după doi ani au început să dea fiecarei străzi numeri separați. Pilda orașului Berlin a urmat-o la 1803 Viena, capitala Austriei, și Parisul la 1805.

Aviz

Pe baza încunoștințării primite dela *Diracțiunea Societății Prima Ardeleană de Asigurări Generale din Cluj*, în tragera prin sorți din luna Octombrie a. c. a polițelor de asigurare populară cu amortizare, au câștigat suma de căte 20.000 Lei următoarele combinațiuni de litere: U. B. Y., Z. O. Q., G. U. X., V. P. I., și R. R. V. Din această combinație pe teritoriul Agenției Principale din Alba-Iulia, a câștigat Dl notar Gheorghe Suciu din Cristur (jud. Hunedoara)

Cei mai înalți oameni

În Londra s'a înființat o societate, în care pot intra numai oamenii cei mai înalți. Se cere o lungime de cel puțin 185 cm. În Anglia sunt foarte mulți oameni înalți, așa că societatea va cuprinde mulți membri.

Cei mai înalți oameni de pe pămînt se află în Anglia, Scandinavia, Olanda, Germania de miază noapte, Finlanda, Tirol și prin unele locuri din peninsula balcanică.

Cei mai mulți oameni de statură mijlocie sunt în Franța, Belgia, Germania de miazăzi, Elveția, Rusia, Polonia, Ungaria, Italia de miazăzi și Spania.

Lucrările de toamnă în grădina de pomi

Dacă vrem ca pomii să rodească, trebuie să-i grijim. Nu trebuie să grijim pomii numai atunci cînd sunt încărcăți cu poame ci și atunci cînd se scutură frunzele și se pregătesc de somnul de peste iarnă.

Adeseori vedem pomi, cari rodese bine, deși n'au fost grijiti de loc. Acestea sunt cazuri rare și sunt a se mulțumi vremurilor potrivite. Dar indată ce acești pomi au îmbătrînit, se uscă și se prăpădesc.

Toamna se fac pe pomi mulți mușchi și licheni. Cu deosebire se umplu de mușchi și lichenii pomii de prin locurile joase și cît decît umede.

Indată ce s'au ivit pe pomi mușchii și lichenii, trebuie curățiți. Mușchii și lichenii de pe pomi, sug hrana pomilor și pomii suferă. Afară de aceea pe sub mușchi și licheni, se adăpostesc și ierneză multe insecte și larve de insecte. Acestea insecte, primăvara se urcă în pom, și mîncă frunzele și li prăpădesc cu totul.

Mușchii și lichenii se pot curăți mai bine, pe vreme umedă și ploioasă. Curățirea se face cu o perie aspră, ori cu un cuțit. Coaja curățită se vîruește. Prin vîruire se prăpădesc toate insectele ce au mai rămas pe coajă și nu se mai fac nici mușchi.

Coaja pomilor îngrijiti în chipul acesta, este netedă și sănătoasă.

Pomii trebuie apărați și în contra iepurilor. Iepurii atacă mai ales pomii tineri, le rod coaja și li prăpădesc cu totul.

Ca pomii să nu fie atacați de iepuri, se leagă cu paie, cu trestie ori cu spini. Legătura trebuie să fie făcută până sus de tot, ca iepurii să nu ajungă la coaja pomilor nici atunci cînd este zăpadă multă.

Pomii grijiti bine și toamna, în anul viitor vor da roadă îmbelșugată și oste-neala va fi răsplătită.

ULMUL

La neamurile din vechime, ulmul era socotit ca un copac de jale și se planta în jurul mormintelor. Se spune, că Orfeu sub umbra unui ulm și-a plîns nenorocirea ce l-a copleșit după moartea Euridiceii. Iar nimfele munților au ridicat lui Achile dupăce acesta a învins pe Etion, tatăl Andromachii, un monument pe care l-au înconjurat cu ulmi. Tot despre Achile se povestește, că voind să treacă apele din Frigia, a smuls un ulm, l-a răsturnat de acurmezișul apelor și a trecut peste el.

Vîntorii din Franța, mai demult plantau în fața bisericilor căte un ulm, de care atîrnau prada.

În Anglia s'a găsit un ulm gros de 17 picioare. Din crengile lui s'au încărcat 48 căruțe de lemne, iar din trunchiul lui s'au scos peste 8000 de picioare de scînduri, toate în greutate de 97 tone.

Tot în Anglia s'a aflat un ulm, în scobitura cărui a o femeie amărită a născut un copil.

Scoarța și frunzele ulmului sunt pline cu un suc mázgos. Pe frunze se găsește uneori mici beșicuțe, cari s'au format din cauza înțepăturilor unei insecte. În beșicuțe se găsește o materie apoasă.

Se spune, că frunzele de ulm sunt vătămătoare albinelor; dar sunt totuși o minunată hrană de iarnă pentru animalele cornute.

O greșeală care ne-a făcut mult sânge rău

În calendarul nostru din anul trecut am tipărit că târgul de toamnă al Blajului se ține dela 25 la 28 Septembrie, ceace înseamnă că zilele de 25, 26 și 27 Septembrie sunt zile de târg de vite, iar 28 Septembrie este ziua târgului de mărfuri.

Acesta fiind târg nou, toată lumea s'a uitat în Calendarul nostru, ca să vadă, când se ține. Când colo târgul nu s'a ținut în zilele de 25—28 Septembrie, ci în zilele de 28 Septembrie — 1 Octombrie, adevărat în 28, 29 și 30 Septembrie a fost târg de vite, iar în 1 Octombrie târg de mărfuri.

Cine a greșit? Noi, ori ceice au ținut altfel târgul?

Din fericire nu noi ci ceice au ținut greșit târgul.

Deciziunea ministerială din 19 Oct. 1927, Nr. 79,678 spune adevărat foarte limpede, că târgul de toamnă se va ține în zilele de 25—28 Septembrie; în cele dintâi trei zile târg de vite, iar în cea din urmă târg de mărfuri.

Așadară rugăm să ia la cunoștință toți ceice ne-au bîgat nouă de vină, că nu noi am greșit calendarul, ci ceice a ținut târgul la dată greșită.

Asta pentruca să se știe.

FEL DE FEL

Stupăritul în Octombrie și Noembrie

Lucrul ce nu s'a putut isprăvi la stupi în Septembrie, acum negreșit trebuie să se isprăvească. Trebuie însă să grijim ca ușa dela coșniță să nu rămână prea mult deschisă, căci albinele se pot răci și se pot îmbolnăvi. Urdușul la tot cazul trebuie strâmtat, să nu între în coșniță șoareci. Coșnițele simple de nuele, trebuie învălitate cu rogojini sau cu cărpe, să nu răcească albinele în ele. Scândura pe care sunt așezate coșnițele simple, trebuie curățită. Asemenea se mai poate curăți și în coșnițele raționale.

Dacă vremea e potrivită, e bine să se lase albinele să mai sboare pe afară. Prin aceasta se deșertează și sunt scutite de diaree.

Vindecarea căscatului

Sunt oameni cari cască într'una. Din cauza aceasta se pare că sunt obosiți, ori le este urât. Pentruca să se vindece căscatul este bună spălarea cu apă rece, de mai multeori pe zi. Cel bolnav de căscat, să mănânce numai mâncări leguminoase și să nu mănânce prea mult deodată. Mai bine mai puțin și mai de multeori la zi.

Păstrarea porumbului necopt

Adeseori suntem siliți să culegem porumbul până încă nu e copt. Acest porumb pus în coșer, se mucește și se strică. Pentruca să împiedecăm stricarea porumbului necopt, e bine să punem spini printre porumb,

anume punem tot un rând de porumb și unul de spini, până se umple coșerul. În chipul acesta aerul poate trece ușor printre ciucalți, cari se uscă bine și nu se strică.

Împiedecarea cartofilor de a încolți

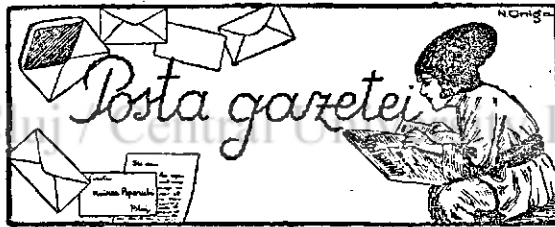
Pentru ca să nu încolțească cartofii puși în pivniță pe iarnă, e bine să se pună pe locul unde așezăm cartofii, sdrobituri, ori praf de cărbuni de lemn. Stratul de cărbuni să fie gros de cel puțin două degete. Cartofii așezați pe cărbuni nu încolțesc și își păstrează toată iarna gustul bun și plăcut pe care l-au avut când i-am scos din pământ.

Cum umblă banii.

În săptămâna din urmă, banii străini s'au plătit la București în felul următor:

1 dolar american	164 lei — bani
1 franc francez	6 " 53 "
1 liră engleză	806 " — "
1 liră italiană	8 " 75 "
1 coroană cehoslovacă	4 " 94 "
1 dinar sârbesc	2 " 93 "
1 zlot polon	18 " 50 "
1 marcă germană	39 " 50 "
1 pengő ungurese	29 " 15 "
1 leva bulgărească	1 " 25 "
1 schilling austriac	23 " 50 "

Acestea prețuri se înțeleg la schimb mai mare. Bani mai puțini se schimbă totdeauna ceva mai puțin.

Ioan Ștefan, P. Am primit 180. Lei abonamentul pe 1928.

Teodor Mărza I. P. Am primit 350 Lei. Abonamentul plătit până la 31 Dec. 1928

Văd Valeria Sabău. Am primit 180 Lei.

Stupariu Ioan G. T. T. Am primit 420 Lei. Mai aveți de plătit până la 31 Dec. 1928 încă 90 Lei.

Romul Cucerzan. Am primit 180. Lei abonamentul pe 1928.

Ioan Mateiu Șercan. Am primit 200 Lei. Mai aveți de plătit 30 Lei până la 31 Dec. 1928.

Vichente Groșorean. Cei 90 Lei trimiși în Iulie au fost trecuți din greșală la Ioan Groșorean. Acum i-am trecut la abonamentul DV.

Dumitru Mărza I. C. Am primit 360 Lei.

Fel-a Gligor Am primit 360 Lei abonamentul pe 1927 și 1928.

Petru Bărbăș. Am primit 500 Lei din cari am trecut pe 1926 Lei 84, pe 1927 Lei 180 pe 1928 iar pe 1929 Lei 56.

Vasile Alexă. Am primit 80 Lei. Abonamentul plătit până la 31 Dec. 1928.

Redactor responsabil: IULIU MAIOR.

Nr. 227/1928.

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 925, 926, 927/1928 a judecătorei de ocol din Blaj în favorul reclamantului H. Rechner și soții repr. prin avocatul Dr. Friedrich Folbert pentru încasarea creanței de 5149 — Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 3 Noembrie 1928 orele 12 a. m. la fața locului în comuna Proștea mare unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară și anume: un cal și o iapă în valoare de 14000 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare. Dumbrăveni, la 5 Octombrie 1928.

NICULAE BACIU,
portărel.

(601) 1—1

Anunț

Se aduce la cunoștința părinților doritori de ași îndruma copiii spre un învățământ practic, că l-a Școala de menaj din comuna Obreja Halta Cisteiul, român Jud-Alba, se primesc eleve bursiere și solvente.

Cursurile acestei școli, cum și toate drepturile cuvenite absolventelor, sunt aceleași ca la toate școlile de menaj urbane din țară. — Aceste cursuri durează 4 ani și 1 an de practică, după care elevele pot merge să facă încă 1 an școala normală de specializare.

Absolventele au dreptul de a fi maestre, administratoare, conducătoare, ect.

Se primesc eleve cu 4 clase primare în cl. I, cu 4 clase secundare sau profesionale Gr. I în cl. IV, cu 3 clase secundare în cl. III, cu 2 în a doua.

Taxele cerute sunt:

500 lei taxa de înscriere

200 " " " stricăciuni

2000 " " " alimente

6000 " " " solvență

Bursierele plătesc numai taxele de la punctele 1—2—3.

Pentru acest an cursurile încep regulat la 25 Octombrie a. c.

Eleve se primesc până la 10 Noembrie a. c.

Informațiuni se pot cere dela Direcțiunei școlii prin posta Mihalt, Jud-Alba.

Nr. 570—1927

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 2175—1937 a judecătorei de ocol din Dumbrăveni în favorul reclamantului Nobil Valer repr. prin avocatul Dr. Ilarie Holom pentru încasarea creanței de 2000 — Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 2 Noembrie 1928 orele 12 a. m. la fața locului în com. Cund, la locuința urmăritului unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară și anume: o trăsură pe arcuri în valoare de 8000 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Dumbrăveni, la 9 Octombrie 1928.

NICULAE BACIU,

portărel.

(610) 1—1

Nr. 141—1926

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 850—1924, a judecătorei de ocol Dumbrăveni în favorul reclamantului Andrei Corcodel repr. prin avocatul Dr. Ilariu Holom pentru încasarea creanței de 12331 — Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 6 Noembrie 1928 orele 1 p. m. la fața locului în com. Dumbrăveni, la dom. urm. unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară 1 șezlon, 1 mașină de cusut, 1 dulap, etc. în valoare de 7573 Lei,

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Dumbrăveni, la 17 Noembrie 1928.

FLEFLEA

portărel.

(611) 1—1

Nr. 944—1927.

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei Nr. G. 3264—1927 a judecătorei de ocol din Dumbrăveni în favorul reclamantului Béni Herzlinger repr. prin avocatul Dr. Ilariu Holom pentru încasarea creanței de 1433 Lei — bani și acc., se fixează termen de licitație pe ziua de 15 Noembrie

1928 orele 3 m. p. la fața locului în Șmig la dom. urm. No. — unde se vor vinde prin licitație publică judiciară 1 bou, 1 ceas de părete, 1 tașcă de piele, un cufăr ect. în valoare de 7000 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare. Dumbrăveni la 17 X 1928.

FLEFLEA
portărel.

612 (1—1)

Nr. 763/1927

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 3931/1927 a judecătoriei de ocol din Blaj în favorul reclamantului Carol F. Jikeli repr. prin avocatul Dr. Ludovic Enyedi pentru încasarea creanței de 5636— Lei. și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 12 Noemvrie 1928 orele 12 a. m. la fața locului în com. Roșia de Secas, la locuința urmăritului, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară și anume: O iapă roșie în valoare de 12,000 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare. Dumbrăveni, la 7 Octomvrie 1928.

(604) 1—1
NICULAE BACIU,
portărel.

Nr. 151/1928

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 724/1928 a judecătoriei de ocol din Blaj în favorul reclamantei „Casa de Economie S. P. A.” din Blaj repr. prin avocatul Dr. Ludovic Enyedi pentru încasarea creanței de 3000— Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 10 Noemvrie 1928 orele 11 a. m. la fața locului în comuna Tău, la locuința urmăritului, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară și anume: Un cal și o iapă în valoare de 10000 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare. Dumbrăveni, la 9 Octomvrie 1928.

(605) 1—1
NICULAE BACIU,
portărel.

Nr. 188/1928

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 1763/1928 a judecătoriei de ocol din Blaj în favorul reclamantei „Casa de Economie S. P. A.” repr. prin avocatul Dr. Ludovic Enyedi pentru încasarea creanței de 2145— Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 7 Noemvrie 1928 orele 10 a. m. la fața locului în com. Lunca, la locuința urmăritului unde se vor vinde prin licitație publică judiciară și anume: Porci, bufet și șifoner în valoare de 6500 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare. Dumbrăveni la 6 Octomvrie 1928.

(606) 1—1
NICULAE BACIU,
portărel.

Nr. 774/1927

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 3929/1927 a judecătoriei de ocol din Blaj în favorul reclamantului „Casa de Economie S. P. A.” repr. prin avocatul Dr. Ludovic Enyedi pentru încasarea creanței de 5000— Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 7 Noemvrie 1928 orele 2 p. m. la fața locului în com. Glogoveț, la locuința urmăritului unde se vor vinde prin

licitație publică judiciară și anume: iapă, căruță, porc și oi în valoare de 9000 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare. Dumbrăveni, la 7 Octomvrie 1928.

(607) 1—1
NICULAE BACIU,
portărel.

Nr. 130/1928.

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 1161/1928 a judecătoriei de ocol din Blaj în favorul reclamantului Pollák Mor repr. prin avocatul Dr. Ludovic Enyedi pentru încasarea creanței de 3000 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 5 Noemvrie 1928 orele 1 p. m. la fața locului în com. Roșia de Secas, la locuința urmăritului unde se vor vinde prin licitație publică judiciară și anume: o iapă, și un ciur pentru grâu, în valoare de 8000 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare. Dumbrăveni, la 10 Octomvrie 1928.

(608) 1—1
NICULAE BACIU,
portărel.

Nr. 695/1927.

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 3694/1927 a judecătoriei de ocol din Blaj în favorul reclamantei firma „Hoza și Sălgean” repr. prin avocatul Dr. Marie Aldea pentru încasarea creanței de 11666— Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 13 Noemvrie 1928 orele 4 p. m. la fața locului în comuna Tapu, la locuința urmăritei unde se vor vinde prin licitație publică judiciară și anume: Mașină de cusut și trăsura pe arcuri în valoare de 15000 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare. Dumbrăveni la 10 Octomvrie 1928.

(609) 1—1
NICULAE BACIU,
portărel.

Nr. 1256/1928 not.

Publicație

Se aduce la cunoștința generală, că în ziua de 26 Octomvrie 1928 orele 10 a. m. se va ține licitație publică la primăria comunei Idiciu, pentru vânzarea materialului lemnos din pădurea expropriată a Dlui George Haller și Antonia Kargh, o suprafață de circa 20 jug. cad. în etate de 30—40 ani și care se va transforma în pășune comună.

Prețul de strigare 240,000 lei, vadiu 2400 lei, ce se va întregi la 10% după suma rezultată prin licitație.

Exploatarea se va face în timp de 3 ani de cumpărătorul și se poate începe după achitarea a prețului 1/2 (jumătate) numai decât. Restul prețului poate fi achitat și la 1 Noemvrie 1929.

Licitația se va ține prin strigare și adjudecarea se va face în favorul ofertantului sumei acelei mai mare și provăzut cu garanța de 10%. La adjudecarea se primesc însă și oferte sigilate cu garanța de 10%.

Condițiile în detaliu se pot vedea la primăria Idiciu și la oficiul notarial Șmig unde se primesc și eventual informațiuni.

Gara cea mai de aproape este Ațel la depărtare de 10 km.

Idiciu la 7 Octomvrie 1928.

(602) 1—1
PRIMĂRIA COMUNALĂ

Citiți „UNIREA POPORULUI”

Tipografia Sembrantului Teologic presco-catolic — Blaj

Dacă voți un lucru bun

atunci nu vă cumpărați ghetete de nicăiri, căci în atelierul meu se pregătesc cele mai elegante și moderne ghetete și pantofi, din materialul cel mai bun, cu prețuri foarte scăzute.

Am și lucru gata din toate calitățile, precum și ghetete pentru fete dela țară.

Pantofăria modernă
Nicolae Barna
Blaj, Piața I. M. Clain.

(567) 10—7

Pomii roditori

aduc celea mai importante venituri agricultorilor!

Ca să Vă ajungeți scopul, faceți comenzi la pipiniere de încredere, cari vă dau și îndrumările necesare acestei ramure speciale a agriculturii. Cumpărătorii noștri primesc gratuit o broșură de 32 pagini despre plantarea și îngrijirea pomilor și a viilor, carte de mare valoare pentru fiecare agricultor.

Cereți catalog și plantați de toamna căci prinderea e mai sigură și creșterea e mai mare în anul prim.

Pipiniera de pomi și vite altoite

„Triteanu”

Războieni, jud. Turda

La toate expozițiile premiată cu diplome și medalii de aur.

(587) 4—4

DE VANZARE

Case în Blaj, cu 5 camere și bucătărie, pivniță cămară, fântână, grădină cu pomi în est. de 1/2 jug. Cad.

Prețul 180,000 Lei.

A se adresa la avocatul Olteanu, — Blaj. (600) 1—2

Cine vrea să cumpere ceas deșteptător sau de buzunar ieftin, să meargă la

M. Friedmann

Ceasornicar și ju-
— vaier Blaj —

Aici se vând ceasuri cu
250 Lei, garanție un an.

Prețuri fixe,
dar moderate!

(582) 6—7

Căutăm vânzători de gazete în fiecare comună. Duminica și în sărbători ei pot vinde „Unirea Poporului” credincioșilor, când ies dela biserică. Osteneala le-o răsplătim bine, mai cu seamă dacă se angajează să vândă și cărți populare și calendare.

Toți cari se angajează trebuie să aibă o scrisoare de recomandare dela preotul satului. Altfel nu-i putem primi.

Incercați și nu vă va părea rău.